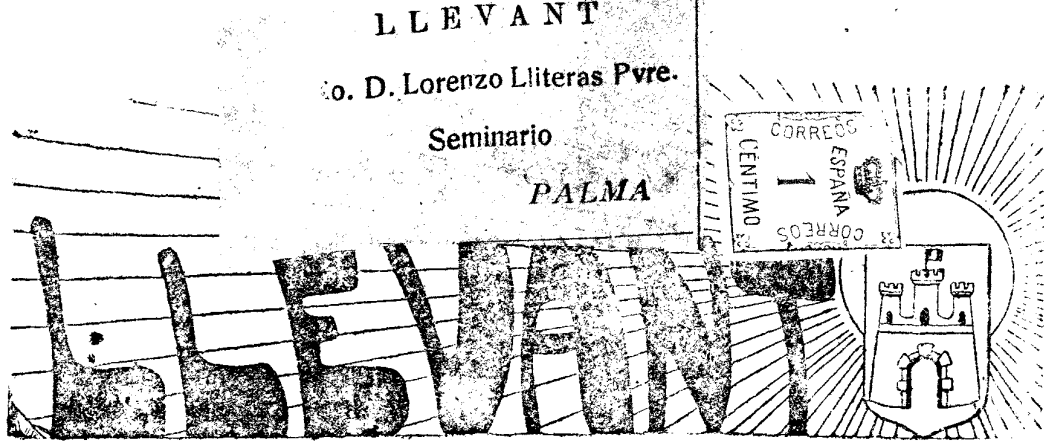

PREUS

Artá Un trimestre	0 75
A fora any	4 00
Al Extranjer il.	6 00

Número sort
0 15 ets.

QUINZENARI CATOLIC MALLORQUI

Aniá 15 Diciembre de 1921

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
Quatre Cantóns, 3

BONES FESTE3

Pròximes ja les festes de Nadal, en que les famílies i els amics mutuament se feliciten, aquesta Redacció se complau en expressar a sos lectors el més fervent desig de que les passin tots amb Santa pau i felicitat. Molts anys!

IPAU...?

I tots els homes i tots els pobles i tot el món cerca i no troba pau. Tal volta mai com ara s'havia trobada tan enfora de nosaltres la pau vertadera i que tant anyoram; i amb tot i amb això vivim en el temps de redenció, som d'aquells que a qui Jesteria imprimeix en el front una besada de pau, d'aquella pau amb que se feu saludar pels mateixos àngels entorn de la cova benedicta de Betlem; «Gloria a Deu a les altures i pau a la terra an els homes de bona voluntat»

Nadal, que ja s'acosta, a tots els homes, a tota la societat recorda aquella fetxa de ventura i felicitat de pau i unió fraternal; però si aquell dia, mentres s'apleguen els fills amb sos pares per formar una sola família i amb santa unió mutuament se feliciten i uns dels altres se despedeixen desitjant-se molts d'anys de dita i de pau; si aquell dia, repetesc, donam una mirada fonda an el món, si escoltam amb

atenció el renou extrany que surt de per tot vent, ¡oh quin espant, dins les famílies, dins els pobles, dins les nacions! Dins tot el món, no veurem més que dos camps en lluita aont els homes d'un i altre se avorreixen, se peguen, se maten, se destrueixen, s'aniquilen; d'ells surten no veus melodioses, no càntics suaus, no músiques armonioses, sino més be veus renques amb crits de guerra, clarins estridents d'odis i venjances, enveges i baixos egoismes que demanen en tots els tons i de totes les maneres sa propia i personal satisfacció.

¿Qui son aquests gegants qu'així lluiten i se maten? ¡Oh! son germans, germans que no s'estimen, germans que s'avorreixen; som tots nosaltres que preferim la nostra comoditat, la propia satisfacció encara que sia en perjudici dels demés, encara que sia trapijant els preceptes més sagrats de Deu.

Llancem que una política sense entranyes i egoista degui als camps de batalla, abans dins França, Alemanya, i Inglaterra i ara an el Marroc, la joventut, flor i esperança d'un món novell. Les llàgrimes molt amargues i molt justes de pares i mares que desitjen i esperen tornin an els seus braços els seus fills, criden venjança contra els promotors de les guerres.

Per altra part, ¿res nos diu i gens mos con mou aquest egoisme també sense entranyes amb que preferint el nostre benestar, movem guerra cruel i inseqüent, no ja an els homes sino an el mateix Deu? Nos mostram descontents de Deu i d'Ell mos queixam perque usant del seu poder infinit no imposa silenci an aquests crits de guerra que nos a-

turdeixen; de Deu mos queixam i el murmurem i el blasfemem, sino secunda les nostres voluntats moltes vegades criminals.

«Pau en la terra an els homes de bona voluntat» digueren els àngels; no an els homes orgullosos, ambiciosos, voluptuosos, egoistes, infractors dels preceptes divins i esglésítics. ¿Volem pau dins el món? ¿Volem pau dins la nació? ¿Volem pau dins el nostre poble? La trobarem si comensam per tenir-ne amb Deu, si som homes de bona voluntat. Recordem en aquest dies els càntics dels àngels en Betlem «Gloria a Deu a les altures i en la terra pau an els homes de bona voluntat.»

MOSSEN LLUCH.

GLOSADA DE S'ARGUMENT

Enguany per Sant Antoni heu haurà glosada de s'Argument. Un dels nostros glosadors (poetes populars) s'es acostat an aquesta Redacció a demanar indicis de la cosa i li han agradat les condicions. Sabem que té ja escoltats els contadors i que ha comensada la tasca de va.

Ara lo que falta es que'ls demés, (qu'encara n'ni ha qui no han dit res i en saben ferm)s'animi a presentar se i a veure si se restableix la tradicional costum de glosar l'argument.

Lo que tenim per ara com a premi, son 50 pessetes, però hi ha bores impressions referents a lo que s'Ajuntament ha de posar. Sabem cert que tots els qui se presentin tendrán remuneració.

De totes maneres, s'ha posada una condició que s'ha de tenir en conta al presentar-se, i es que els *cantadós* a la qualcada han d'anar-hi a l'antiga amb bisties ensellades amb bast i bayasses i al acabar aquella, si fa bon dia han de cantar l'*argument en públic* a la plassa com s'ha fet sempre.

S'ha nomenat un Jurat calificador qu'es format pel Rt Sr Rector D. Juan Rubí, el batle D. Andreu Femenies i el Director d'aquest periòdic D. Andreu Ferrer. Es convenient que'ls qui pensin presentar-se heu fassin prest com convé també que abans del dia de St. Antoni presentin a qualsevol dels Srs. qui componen el Jurat una copia de la gloriada.

La llibertat d'un poble

En la vida de les nacions ha socceit un fet ben remarcable, digne de que tothom hei pari esment. Una nació oprimida durant alguns sigles baix del jou d'una altra, pel fet de ser forta; una nació que s'ha vist tantíssim de temps sufrint vexacions de tota casta, que havia vist anorreada la seva llengua, escarnida la seva religió, insultada la seva rassa, degut a una tenacitat extraordinària i un patriotisme a tota prova ha lograt reivindicar tots els seus drets i a esser reconeguda per la mateixa nació que fins ara la tractava com a esclava, amb dret a la llibertat de regir-se per si mateixa. Aquesta victoriosa nació es Irlanda declarada avui *Estat lliure* per la mateixa Anglaterra.

Els nostres lectors recordaran els comentaris que ferem a la mort del Batle de Cork i podran comparar la tirania llavors exercida de part del Estat poderós en la clemència que s'ha convertida; i no sols li ha donada llibertat en son regim interior sino que en abrá amical l'ha admesa a formar part d'aquí en avant del Imperi Britànic disfrutant així de totes les ventarques de que gosen els pobles petits de l'amigable ajuda dels poderosos.

Aquest gest d'Anglaterra donant l'autonomia a Irlanda l'absol del pecat de despotisme amb que fins

ara l'havia tractada i constitueix una lliçó per les demés nacions que tenen baix son domini altres nacionalitats amb dret a la llibertat.

Espanya té el mateix problema plantetjat dins casseua. Si be hem de regoneixer que no se pot dir despotisme la manera de governar les nacionalitats que d'ella formen part, cal que aprofiti la lliçó i no consenti que aqueixes hagin d'arribar mai als sacrificis que ha hagut de fer Irlanda per la seua redenció.

Catalunya es una nacionalitat que viu junyida a l'Estat Espanyol i s'ha vista moltes voltes humiliada i despreciada en les seues aspiracions autonòmiques. Que prenguin exemple els Governants d'Espanya i no restrenyin la llibertat an a que aquella nacionalitat té dret ¿Creu ningú que Anglaterra hei perdrà res d'haver otorgada la llibertat a Irlanda? Idó tampoc hei perdrà Espanya si se constituís a manera d'Imperi amb basses que concedissen ampla autonomia a les nacionalitats que l'integren.

Es de creure que arribaria dia en que no sols se sentiria forta perque s'hi trobarien be i viurien en completa harmonia les nacionalitats que té avui reduides a *provincies* sino que tal volta podria lograr-se allavors l'unió amb la veinada Portuguesa formant-se l'Imperi Ibèric que podria arribar a reconquerir l'esplendor de que gosà en altre temps.

PRIUS

Impressió de Nadal

A dins la llar estimada la familia s'ha aplegada en el dinar de Nadal.

El vell padri, cap de taula, te en sa trémola paraula un ressó patriarcal.

El camp, damunt les nevades estovalles embaumades, fa dels fruits oferiment: ha portat les nous lletoses els penjois i les laïroses pomes, de cera talment.

Dins la fumosa foganya també ofereix la muntanya

son present en l'escalfor de la flama purpurina de la rabassa d'ausina que crema amb gest de dolor.

Pels vidres, mulls de gelada, de la finestra cruïada guaiten el sembrat neixent i els brancams dels arbres, lassos i despullats, talment braços en un llarg estirament.

En les vinyes desolades les sarments escabellades se gelen dins els tiranys mentre en els ceps s'inicia un cop més la melvasia qu'ara ha brufat els *molts anys*

De la taula a la foganya, que hi ha neu a la muntanya i el fret gela per la vall. El capvespre és clar i dura... és que'l dia, dins l'altura creix una passa de gall.

Joan Ramis d'Aireflor.

Religioses

La festa de l'Inmaculada

Amb gran solemnidad s'ha celebrada enguany a la nostra vila la festa que la Associació de Filles de Maria dedica cada any a la Verge Inmaculada.

A la novena que se feu solemne hei assistien cada matí les nines de les costures i molta gent.

El dia 6 comensaren les Coranta Hores i a totes les funcions hei hagut bastanta concurrència. Predicà el Tríduo el P. Morey de S. Felip Neri de Palma.

El dia 8 al matí hei hagué una numerosíssima Comunió General i a l'Ofici el poble alternant amb el chor cantá la Missa d'Angels. El vespre se feu la processó de cloenda que fou numerosa com mai l'havíem vista. Se repartí cera a tothom qui en volgué, i la gent que hi prengué part fou tanta que la Sagrada Forma era encara a l'altar i la processó donant volta per tota la iglesia a dues files espesses altra volta se trobava darrera el dosser. Felicitem al Sr. Rector per aquesta in-

novació tan atinada de repartir cera a tothom.

El diumenge sigüent dia 1, an el Convent de St. Antoni de Padua se celebrá també solemnement la festa de la Puríssima. De bon matí se feu la comunió de la Congregació de St. Tarcici. A les 10 Ofici Major amb Missa a veus, predicant (per primera volta dins Artá) el Rt. D. Pere Amorós, jove sacerdot d'aquesta vila i Vicari de Capdepera.

El dia 13 diada de Sta. Llúcia com de costum a la Parroquia se celebrá Ofici Major al que assistí moltíssima gent, perque son molts els qui tenen la festa promesa a la Sta. brotectora de la vista. Predicá les seues glories el Rt. D. Pere Amorós Pvre. Vicari de Capdepera.

CRONICA

DEL TEMPS.—Hem entrat de ple dins l'hivernada. Els dies dos i tres d'aquest mes plogué bastant i com era el dia de Sta. Bibiana, segons el poble, havia de *ploure coranta dies seguits*. No es estat tant, ha fet uns quants dies de sol però malaltissos i amb colca brusca desiara fins que a la nit del 11 i tot el 12 plogué de bo. El tretze seguí bruscós i fret i el 14 també. Sa terra está ben amurada

AGRICULTURA —Molts son els qui ja han acabat de sembrar; el temps ha afavorit bastant perque entre saó i saó ha fetes diades de bon sol. L'esplet d'oli es estat en general primet. A bandes no han cuít olives ni per salar; a altres han tengut mig esplet El preu d'els porcs havia tengut una revivaya, pujá la setmana passada fins a 21 pts; però durá pocs dies i torná baixar a 16 i 17.

ESTAT SANITARI —No pot ser més satisfactori gracies a Deu. Després de una borrasca ve la calma. Desde el dia 18 del mes passat no hi ha hagut ni un mort. Malalts de molta gravetat no hi ha més que's Salurdiá vey que s'altra dia combregá. Que duri la bonansa.

MATANCES. —Les matances durant aquesta quinzena i la passada han estades moltes; s'han esvaïts la

gran majoria de porcs.

CASA ESBUCADA —El dia 12 el Sen Cinto Vey que viu en el carré de Vilanova estava fent foc per escaufarse després de dinar, mentres plovia, i així tota la teulada de l'aigovés de davant se desplomá fent passar el sòtil per ui i li espenyá els quatre moblets que hi tenia.

TELEGRAMAS AL GOVERN.—Diferents elements d'aquesta localitat han enviat telegrames d'enhonorabóna al President del Consell de Ministres D. Antoni Maura, al de Finances D. Francesc Cambó i al de Estat Sr. González Hontoria per la sensació de Govern, donada amb motiu de la ruptura comercial amb França encoratjantlos a que seguesquin el camí emprès, trapijant to's els obstacles que de fora i de dins se presentin, a l'acció del govern perque ha arribada l'hora de salvar Espanya.

Espectacles

Teatre Principal

La Companyia Vaquer-Beneyto després de donar algunes funcions en el Teatro Balear de Palma ha seguit treballant aquí. El dia 8 posá en escena *La Malquerida* de 'n Benavente. Es aquest un drama fortíssim de gran habilitat tècnica, sutilesa de observació i propietat en el lleuguatge, Llástima que un crít de passió repugnant taquí el final del drama de'n Benavente que desdú una mica de la restant produció d'aquest notabilíssim autor.

En quant a l'execució, vertaderament es una creació de Na Beneyto. En cap altra obra l'hem vista a altura an a que arribá. Mereix especial menció En M. Vaquer va fer be el seu defecillíssim paper de *Esteban*, com també feu brillantement el paper de Rubió n'Antoni Vaquer. En Carrió ben caracterisat estigué fe'is en l'actuació del seu. Els demés per acompanyar.

Desdixadament, escoltant la petició de part de públic de gust estragat el diumenge dia 11 posaren en escena el drama d'en Dicenta Juan José del que val més no parlar-ne.

Al Convent

Segons noticies el dia 11 al vespre la Joventut Seráfica en son local social va representar un drama amb molta concurrència.

REGISTRE

Desde el primer de Novembre

Nalxements

- Dia 1.—Francesc Picó Picó.
 « 4.—Francesc Bisbal Ginard.
 » 7.—Aquilina Barrulo Bizquerra
 » 4.—Magdalena Ferrer Rayó.
 » 18.—Francisca Nadal Sard.
 » 19.—María Santandreu Cantó
 » 23.—Miquel Alzamora Blanes
 » 23.—Antoni Gelabert Ginart
 » 21.—Maria Cerdá Riera

Desembre

- » 3.—Pep Canet Palmer

Matrimonis

Novembre

Dia 5.—Antoni Ginard Estarellas fadrí amb Margalida Femenies Ferrer fadrina (a) Gorries.

Dia 5.—Jaume Bizquerra Ferrer fadrí amb Margalida Sansó Font fadrina.

Dia 8.—Juan Flaquer Esteva (a) Mangol fadrí amb Rosa Alzina Pons (a) Guideta, fadrina.

Dia 24.—Toni Sunyer Sureda (a) Sunyer amb Maria Grau Massanet (a) d'es Pont, fadrins.

Defuncions

Novembre

Dia 1.—Coloma Fuster Picó de 72 anys viuda, de Gota.

Dia 2.—Catalina Melis Pellicer de 82 anys viuda, de Debilldat Senil.

Dia 13.—Antonia Fuster Aguiló a) Ranxera de 66 anys casada, de Reblaniment cerebral.

Dia 14.—Lluís Massanet Genovard de Son Morey de 77 anys, casat, de Paralisis agitant.

Dia 14.—Josep Picó Picó (a) Picó, viudo, de 78 anys, de Asistolia.

Dia 15.—Miquel Ginard Vicens, (a) Monseriu fadrí de 20 anys de Tuberculosis pulmonar.

Dia 17.—Francisca Bernad Melis, (a) Dels Olos casada de 62 anys de Afecció del cor.

Aquest periódic está subjecte censura esglesíastique.

SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarrajada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DEL MARCHANDO.

DISPONIBLE

GRANDES ALMACENES
San José

DE
Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE
detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Únicos almacenes que tienen en grandes existencias

**TODO LO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR**

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48 — ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
ILLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prentitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

Ensaïmades i panets
En lloc se torben millors que a la
PANADERIA Victoria

ES FORN NOU
D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets,
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pastioeria

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier
estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

Gran establiment d'en **Miquel Gasau** Centro, 3-Artá

Sempre, Sempre, derrerres novedats en MERCERIA ● Extas sarrit de PERFUMERIA

COLMADO

AMB CONSERVES DE TOTA CASTA

Representant dels licors de la casa MORENO amb el son acreditat

Anís Miramar

Máquinas de ensi SINGER al contat i a pagues

No deixeu de visitar-lo amb la seguredat de que quedareu amb ganes de tornar-hi